

med hvilken Sag vi jo snart ville komme til at beskæftige os. Med de lange Forhandlinger in mente, der ere førte saavel om Forskudsforeningerne som om Jord til Landarbejderne, tror jeg ikke, man bør trække Spørgsmaalet om Laanenes Størrelse ind under de tilfældige og spredte Afgørelser. Jeg gaar ud fra, at de ere saa langt fra at være tilfældige, at de tværtimod ere Frukten af ret indgaaende og nøje Overvejelser.

Jeg kan ikke lade være med at udkaste den Tanke, om man ikke til Løsning af Spørgsmaalet om Laan til Jord til Landarbejdere samt om Laan til Fiskere og til de landøkonomiske Forskudsforeninger kunde tænke sig den Udvej, at man fik en Slags Statskreditforening eller Bank. Den Gang vi havde Loven om Tiendeafløsning til Behandling, vare vi jo enige om, at den eneste Maade, paa hvilken man kunde undgaa det uheldige i Gang efter Gang at optage større Statslaan, var den, at der blev oprettet en Tiendeafløsningsbank, som udstedte Papirer, der egentlig ere akkurat det samme som de Obligationer, der nu udstedes af Kreditforeningerne. Jeg henstiller denne Tanke til Overvejelse saavel for den højtærede Finansminister som for Tingene og specielt for det Udvalg, der eventuelt vil komme til at beskæftige sig med Lovforslaget om Jord til Landarbejdere. Jeg forstaar saa godt, at Oprettelsen af en saadan Bank, Statskreditforening eller hvad man vil kalde det, vil medføre en aarlig Udgift for Statskassen, idet man maa forudsætte, at de Landarbejdere, der skulle have disse Laan, skulle have Obligationerne til pari Kurs, medens Obligationerne vanskelig ville kunne sælges til pari, saa at Staten vil komme til at dække det Kurstab, der vil opstaa, hvis de sælges under pari. Jeg skal dog ikke komme videre ind paa det, men mener, at man ikke kunde sige noget imod, om Statskassen aarlig ofrede et mindre Beløb paa denne Opgave.

Efter at have nævnt dette vil jeg sige, at jeg langt bedre kan forsone mig med Tanken om en Statslaanefond og endog kunde fristes til at anbefale, at man gik til Oprettelsen af en saadan, naar den kom til at beskæftige sig mere med de smaa Afgørelser eller smaa Spørgsmaal. Det ærede Medlem fra Bornholm (Blem) sagde i Lørdags, at han syntes, der havde været Grund til, at ogsaa saadanne Laan som dem, der nu i en Aarrække have været ydede til Havneanlæg — det ærede Medlem har særlig Grund til at tænke

paa det, for er der nogen Landsdel, som har faaet Bidrag til Havne, er det Bornholm — blev inddraget under Fondens Omraade. Jeg er heri enig med det ærede Medlem for Bornholm, og naar foruden de 17—18 Millioner, som efter Bemærkningen skulle inddrages i Fonden, er udlaant mellem 5 og 6 Millioner, er det, saa vidt jeg kan forstaa, netop de Penge, der staa i Havneanlæg, i forskellige Byggeforetagender — vi have jo laant til en Masse Skoler, til en Del Børnehjem —, og jeg kunde tænke mig, at man foretrak i Stedet for at faa paa disse Omraader tilfældige og spredte Afgørelser, at faa det hele ind under en samlet Afgørelse, hvor jeg synes, man med nogen Grund kunde sige, at der kunde en Bestyrelse være — jeg mener ikke afgørende, thi Afgørelsen bliver hos Lovgivningsmagten, men — vejledende angaaende det, der skal ydes som Laan, angaaende Vilkaarene for Laanenes Ydelse, hvorvidt de ere i Overensstemmelse med de Standpunkter, hvorpaa man tidligere har stillet sig angaaende lignende Spørgsmaal, osv. Ved saadanne Sager, som jeg kan kalde smaa Sager, Udlaan til Havne, Mergelbaner, Skoler, kunde jeg tænke mig, at Lovgivningsmagten, altsaa ogsaa Finansministeren, kunde have nogen Støtte hos Bestyrelsen for Statslaanefonden.

Jeg kunde i den Forbindelse nævne, at jeg saa ogsaa bedre kunde forsone mig med Tanken om en saadan Bestyrelse. Jeg ser imidlertid ikke det nødvendige i at have en Bestyrelse saa stor, som her er foreslaaet. Hvis Statslaanefonden kun skal have saadanne Opgaver som dem, der ere nævnte i Bemærkningerne, og som dem, jeg har trukket frem, er det i den Grad paa Forhaand givet ved selve Loven; efter hvilke Regler Udlaanet skal ske, at jeg ikke ser, hvad disse 5 Bestyrelsesmedlemmer ville faa at udrette. Er der derimod Tale om alle disse smaa Laan, kan jeg bedre tænke mig, at Bestyrelsen vil faa noget at gøre, derved, at den faar til Undersøgelse Sagen i Forvejen og kommer til at afgive Betænkning til Finansministeren eller Tingene angaaende disse Sagers Afgørelse, hvorved man faar mere Ensartethed og Plan i det.

Jeg er ganske naturligt derved kommen over til den anden Side af Statslaanefonden, Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade den skal styres. Det er jo klart, at hvis man maatte vælge at gaa den Vej, jeg har foreslaaet, og lade det blive de smaa Laan, der komme ind under Statslaanefondens Omraade, ville Grænserne